

شریعتی نیاسری: طرحی را در دست تدوین داریم که براساس آن رشته‌هایی که بازار کار آنها اشباع شده از اولویت خارج می‌شوند. در حال حاضر این فهرست در حال تدوین است اما هنوز به تأیید نهایی نرسیده است

معاون آموزشی وزیر علوم

به گزارش روزنامه ایران این موضوعی که معاون آموزشی وزیر علوم به آن اشاره می‌کند: «تعداد قابل توجهی از دانش‌آموختگان وارد شغل‌های مرتبط با رشته خود نمی‌شوند، اگرچه آموزش عالی متولی و مسئول ایجاد شغل نیست ولی در بازار شغل بی‌تأثیر نیست و به اندازه تأثیرگذاری که دارد در حال بازنگری سیاست‌های خود است.

«شریعتی نیاسری» به موضوع اشباع برخی از رشته‌ها و نحوه برنامه‌ریزی دانشگاه‌ها در پذیرش دانشجو اشاره می‌کند و می‌گوید: «طرحی را در دست تدوین داریم که براساس آن رشته‌هایی که بازار کار آنها اشباع شده از اولویت خارج می‌شوند. در حال حاضر این فهرست در حال تدوین است اما هنوز به تأیید نهایی نرسیده است. علاوه بر آن برخی از دانشگاه‌ها که در سطح پایین‌تری قرار دارند، اگر بخواهند رشته‌های اشباع شده را درخواست کنند به آنها مجوز نمی‌دهیم. البته حساب دانشگاه‌های بالاتر به علت اینکه مأموریت دانش‌افزایی بیشتر را برعهده دارند، جداست.»

سال هاست که کارشناسان آموزش عالی بر این باورند که برخی از رشته‌های دانشگاهی بازار کاری برای فارغ‌التحصیلانش ندارد. موضوعی که عمده دلیل بیکاری دانش‌آموختگان عنوان شده است که این مشکل هم آن‌طور که کارشناسان آموزش عالی می‌گویند با بازنگری برخی از رشته‌های دانشگاهی باید اصلاح شود. علاوه بر این وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی آخرین آمار خود را درباره اوضاع بیکاری در رشته‌های مختلف تحصیلی ارائه کرده است که بر اساس آن رشته بهداشت با ۷.۹ درصد، کمترین میزان بیکاری و رشته محیط زیست با ۴۹.۱ درصد بیشترین میزان بیکاری را در کشور دارد.

براساس این آمار رشته‌های علوم رفتاری و اجتماعی با نرخ بیکاری ۱۹.۷ درصد، بازرگانی و امور اداری با ۱۹.۵ درصد، حقوق ۲۱.۸ درصد، علوم زیستی ۲۲ درصد، علوم طبیعی ۲۲.۴ درصد، رایانه ۳۹.۹ درصد، صنعت و فراوری ۳۲ درصد، معماری و ساختمان ۲۵.۹ درصد، کشاورزی، جنگلداری و شیلات با ۲۲ درصد و محیط زیست با ۴۹.۱ درصد؛ بالاترین میزان بیکاری فارغ‌التحصیلان در این رشته‌ها اعلام شده است. همچنین در رشته‌های تربیت معلم با ۸ درصد، روزنامه‌نگاری ۸.۸ درصد، بهداشت ۷.۹ درصد، خدمات امنیتی ۸.۴ درصد و خدمات حمل و نقل با ۱۰.۸ درصد، کمترین میزان بیکاری فارغ‌التحصیلان را دارد. در ادامه این آمار آمده است که از مجموع ۶ میلیون و ۸۶ هزار مرد فارغ‌التحصیل دانشگاهی، ۳ میلیون و ۲۶۲ هزار نفر شاغل و تنها ۴۸۷ هزار نفر در جست‌وجوی شغل هستند.

مابقی به تعداد ۲ میلیون و ۳۳۶ هزار نفر کاملاً غیرفعال هستند. در بین زنان نیز از مجموع ۵ میلیون و ۳۰۵ هزار زن فارغ‌التحصیل دانشگاهی، یک میلیون و ۲۸۲ هزار نفر شاغل بوده و ۵۴۶ هزار نفر در جست‌وجوی شغل هستند. در حال حاضر نرخ عمومی بیکاری زنان و مردان فارغ‌التحصیل دانشگاهی کشور ۱۸.۵ درصد است. بر این اساس؛ نرخ بیکاری مردان ۱۳ درصد و این نرخ در مورد زنان درس خوانده ۶۵.۵ درصد است. نکته اینکه تعداد زنان تحصیل‌کرده در جست‌وجوی شغل در حال حاضر از تعداد مردان تحصیل‌کرده در جست‌وجوی شغل بیشتر است.

بر اساس این نتایج، بیشترین نرخ بیکاری جمعیت فارغ‌التحصیل یا در حال تحصیل دانشگاهی به ترتیب به استان‌های لرستان ۲۹.۵ درصد، کهگیلویه و بویراحمد ۲۷.۸ درصد و فارس ۲۷.۱ درصد اختصاص دارد. همچنین کمترین نرخ بیکاری مربوط به استان هرمزگان ۶.۲ درصد است.

آماری که معاون سازمان سنجش و آموزش کشور هم آن را تأیید می‌کند و می‌گوید: «برخی از رشته‌ها هستند که داوطلبان هم می‌دانند که بازار کار مناسبی برایش وجود ندارد اما آن را انتخاب می‌کنند مثلاً خانم‌هایی که وارد رشته کشاورزی می‌شوند خیلی نباید امیدوار پیدا کردن شغلی مناسب در این رشته باشند. آنها عموماً در رشته‌های غیر از کشاورزی کار پیدا می‌کنند.»

حسین توکلی می‌گوید: «برخی رشته‌ها که بازار کاری ندارند داوطلبانش هم بیشتر هستند برخی گروه‌های تحصیلی مانند کشاورزی، دامپزشکی و علوم تربیتی دارای بالاترین درصد از بیکاران هستند که دلایل گوناگونی دارد. خیلی‌ها فقط برای گرفتن مدرک تحصیلی می‌آیند و برایشان کار مهم نیست.»

وی تأکید می‌کند: «مشکل دانشگاه‌ها این است که در رشته‌هایی دانشجویی می‌پذیرند که فارغ‌التحصیلانش بازار کاری ندارند از این رو وزارت علوم با همکاری وزارت کار باید رشته‌های تحصیلی را بازتعریف کنند تا رشته‌هایی در دفترچه کنکور آورده شود که بازار کار دارند.»

فکر می‌کنم این اقدام وزارت علوم به نفع جامعه و خانواده‌ها باشد.» آن طور که کارشناسان آموزش عالی می‌گویند؛ نگاه کسب درآمد دانشگاه‌ها از پذیرش دانشجو بدون پذیرش هرگونه مسئولیت درباره اشتغال و اتفاقات پس از تحصیلات دانشگاهی افراد موجب شده تا امروز خیلی از جوانان فارغ‌التحصیل تجربه تلخ بیکاری را بچشند. مدیرکل دفتر آموزش عالی غیردولتی وزارت علوم در این باره می‌گوید: «وضعیت رشته‌های تحصیلی و نیاز بازار کار موضوعی نیست که بشود با اساسنامه یا طرح‌های کلی آن را بررسی کرد. نیاز جامعه یک چیز است و وضعیت تحصیلی دانشگاه‌ها چیز دیگر.»

هم‌اکنون در بسیاری از شغل‌ها و البته رشته‌های تحصیلی مازاد وجود دارد. فقط هم چند رشته نیست بلکه تا وقتی تعداد فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها بالا باشد و تعداد مراکز آموزش عالی هم بسیار ما شاهد فارغ‌التحصیلان بیکار هستیم.